

Norsk Kennel Klubs Lovkomité - Sak 2/2022

1. Hva saken gjelder

Styreleder i NKK, Tom Øyvind Martinsen, har i oversendelse til Lovkomiteen 03.04.2022 stilt spørsmål som følger:

«Spørsmål angående § 4-4 i våre lover.

§4-4 Administrerende direktør.

Hovedstyret tilsetter administrerende direktør.

Administrerende direktør er leder av administrasjonen og har ansvaret for alle administrative funksjoner innen NKK. Denne utfører de pålegg og setter i verk de vedtak som er truffet av Hovedstyret.

Administrerende direktør møter med tale og forslagsrett på Hovedstyrets møter, og etter eget ønske i komiteer og utvalg oppnevnt av Hovedstyret.

Sørge for at valg av ansattes representant til Hovedstyret gjennomføres av NKKs ansatte.

Hovedstyret vedtok i sitt møte 22. mars under saken rekruttering av ny leder for NKK, å gå fra å søke etter en Administrerende direktør og til å søke etter en Generalsekretær.

Hovedstyrets begrunnelse for dette er, at vi ikke har lyktes god nok med de tre siste ansettelsene. Det er Hovedstyrets oppfatning av at vi må skille klarere mellom den administrative og den politiske ledelse. Det er nok historisk sett i dette skjæringspunktet flere av de siste konfliktsituasjoner har oppstått mellom HS og Adm.dir.

Jeg ber om at Lovkomiteen avklarer om denne endringen ligger innenfor Hovedstyrets kompetanse og ansvarsområde som høyeste myndighet mellom RS- ene, eller om vi må gå veien om et lovendringsforslag.»

2. Lovkomiteen uttaler

Spørsmålet faller inn under lovkomiteens mandat jf lovene § 6 første ledd.

Både administrerende direktør og generalsekretær er ulike navn på daglig leder i en virksomhet. I medlemsorganisasjoner kan være mer vanlig å bruke betegnelsen generalsekretær.

Da NKKs nye lover ble vedtatt i 2009, var temaet tatt opp i forbindelse med høringen. Dette vakte lite engasjement, og ingen vektige grunner ble anført for endring. Spørsmålet om fullmakter til daglig leder ble heller ikke drøftet. Administrerende direktør ble derfor videreført.

Når det gjaldt administrerende direktørs fullmakter, ble det den gang noe diskutert om AD skulle ha rett til å delta i ulike komiteer, eller om vedkommende måtte være avhengig av en invitasjon fra vedkommende komite. Lovkomiteen anbefalte rett til deltakelse, og det ble vedtatt.

Ellers var fullmakter ikke tema, og lovene fastslår:» Administrerende direktør er leder av administrasjonen og har ansvaret for alle administrative funksjoner innen NKK. Denne utfører de pålegg og setter i verk de vedtak som er truffet av Hovedstyret.» Lovkomiteen føyet til som del av forarbeidene at det er opp til HS å fastsette egen instruks for AD.

Dette betyr, på samme måte i NKK som i andre selskapsrettslige og organisasjonsrettslige sammenhenger at navnet tittel på daglig leder i seg selv ikke spiller rolle for fullmaktene. Det sentrale for oppgaveforståelsen for ny daglig leder er hva slags kravspesifikasjon som ligger til grunn ved kunngjøringen av stillingen, og det styrende dokument for stillingens innhold beror på arbeidsavtalen som inngås mellom ny daglig leder og Hovedstyret.

Det er videre på det rene at daglig leder, uansett betegnelse, skal følge de retningslinjer og pålegg som styret gir, se Woxholt Foreningsrett 2008 s 347. Grensene mellom hva som er innenfor og utenfor fullmaktene må konkret avklares, men det er en almen oppfatning at det er daglig leder som må ta opp med styret når vedkommende er i tvil om hvor grensene går. Som nevnt kan dette ytterligere presiseres av styret i egen instruks. I tillegg kommer den gode dialogen mellom daglig leder og styret ved styreleder.

Dette betyr samlet sett at det ikke innebærer realitetsendring i seg selv om det i lovene heter generalsekretær eller administrerende direktør. Endringen gjøres likevel for gjennom tittelen å synliggjøre en noe mindre politisk selvstendig stilling. Gode grunner taler for at denne tittelendringen også burde ligge til styrets kompetanse.

Det er også avklart med Hovedstyrets leder at det ikke vil bli foreslått noen endringer i lovene § 4-4 for øvrig, mao 2. avsnitt som heter « Administrerende direktør er leder av administrasjonen og har ansvaret for alle administrative funksjoner innen NKK. Denne utfører de pålegg og setter i verk de vedtak som er truffet av Hovedstyret.» Det er denne som setter de ytre rammene for daglig leders roller, myndighet og ansvar. Grensedragningen mellom daglig drift og det eksterne ansvaret må i praksis gås opp i en dialog mellom styreleder og daglig leder.

Imidlertid er det slik at administrerende direktør er lovens ordlyd, og loven kan bare endres gjennom lovendringsvedtak, slik dette fremgår av lovene §§ 3-1 3dje avsnitt og 3-4 j), dvs med 2/3 flertall på Representantskapsmøtet. I og med at det er lenge til RS, kan det innkalles til ekstraordinært RS, slik som lovene § 3-5 gir anvisning på. Innkalling til ekstraordinært RS kan skje parallelt med rekrutteringsprosessen.

Strengt tatt ville dette være den juridisk sett helt korrekte måten å gjøre dette på. Om det ikke gjøres i forkant, bør denne lovendring skje i etterkant.

Lovkomiteen ser likevel de praktiske hensyn her. NKK har lenge vært uten daglig leder. NKKs HS ønsker nå å sette i gang rekrutteringsprosessen. HS ønsker bevisst en annen rolle- og myndighetsavklaring og rolleforståelse enn man har så langt hatt erfaring med. Sett fra Lovkomiteen side bør Hovedstyret her gjennom den dialog man har med medlemmene i forkant avklare om en annen og mer pragmatisk løsning kan aksepteres uten at det reises kritikk eller mistillitsforslag fordi HS skal ha gått ut over sine fullmakter ved å ansette en generalsekretær i stedet for administrerende direktør. Det er grunn til å anta at medlemmene vil støtte HS i deres oppfatning at det er behov for daglig leder som har god forståelse for rolledelingen mellom denne og styret.

Hovedstyret bør ikke være forhindret fra å starte rekrutteringsprosessen før det er mulig å gjennomføre en lovendring.

Lovkomiteen skisserer i så fall mulige praktiske løsninger som anses innen dagens lover og inntil lovendring er vedtatt:

Kunngjøre nå som adm dir.

Hovedstyret kan kunngjøre ledig stilling som administrerende direktør og eventuelt skrive en setning om at tittel trolig vil endres i annonsen, eller kunngjøre utelukkende som Adm dir og senere i tilsettingsprosessen redegjøre for planlagt endring for de kandidater man kommer i dialog med.

Da vil den tilsettes i forbindelse med arbeidsavtalen samtykke i at stillingen trolig vil bli omdefinert til generalsekretær på førstkommende ordinære eller ekstraordinære Representantskapsmøte.

Kunngjøre som generalsekretær

I praksis kan heller ikke lovene forstås slik at de er til hinder for å kunngjøre en stilling som generalsekretær før lovendringen har funnet sted. Dette fordi endret ordlyd i seg selv ikke er realitetsendring og det prinsipielt sett er HS som har ansvaret for å tilsette daglig leder og fastsette dennes fullmakter innen de rammer som lovene gir. Hovedstyret kan med andre ord direkte søke etter generalsekretær og for informasjonens skyld ta med i annonse/ kunngjøring en note om at det vil bli fremmet lovendringsvedtak. Alternativt som en del av tilsettingsprosessen.

Om ikke lovendring er vedtatt innen ansettelsesavtale er inngått, bør på samme måte som over tas inn at det gjelder ansettelse av daglig leder, pr nåværende ordlyd administrerende direktør, og at HS vil anbefale lovendring på dette punktet.

I tillegg tilrås at ønsket om endring i forkant og fremgangsmåte uansett er kommunisert med organisasjonens medlemmer slik at man unngår unødig intern støy.

3. Konklusjon

Prinsipielt bør det ha skjedd lovendring før endelig tilsetting.

Lovkomiteen fremmer forslag til fremgangsmåter som må anses innen styrets fullmakter inntil lovendringer har funnet sted.

Om lovendring ikke er skjedd før tilsetting, kan bli et politisk spørsmål på Representantskapsmøtet om Hovedstyret eventuelt har gått ut over sine fullmakter.

Det tilrås uansett dialog med NKKs medlemmer i forkant.